

Verslag van de Algemene Ledenvergadering 2016 van Het Gilde van Vrijwillige Molenaars.

gehouden op

zaterdag 2 april 2016

in Houtzaagmolen De Ster te Utrecht in de wijk Lombok
Molenpark 5
3531 ET Utrecht

Voorzitter Erik Kopp heet alle vijftig aanwezigen hartelijk welkom in Houtzaagmolen De Ster. De molen stamt uit 1722. Van de oorspronkelijke molen was sinds 1911 alleen de zagerij nog over. De molen is tussen 1996 en 1998 herbouwd en heeft het enige compleet bewaard gebleven houtzaagmolenerf van Nederland.

Een speciaal welkom aan de vertegenwoordigers van De Hollandsche Molen (DHM), Rijksdienst Cultureel Erfgoed (RCE), Gild Fryske Mounders (GFM), Ambachtelijk Korenmolenaars Gilde (AKG) en gastspreker Albert van der Zeijden van het Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland (KIEN). Daarna is er staand een moment van stilte uit respect voor de leden die ons in het afgelopen jaar zijn ontvallen. Afmeldingen zijn ontvangen van Erik Kateman, Pieter Hazelager, Ton Maas, Hub van Erve, Joyce Beneker, Reinier den Uijl en Ada Meurs.

Het verslag van de bijzondere Algemene Leden Vergadering van 7 november 2015 wordt met één wijziging vastgesteld met dank aan de secretaris. Bart Slooten merkt op dat Kammeraat met tweemaal de letter m wordt gespeld.

Erik Kopp deelt mee dat het goed gaat met de vereniging. In 2015 zijn er ruim 80 nieuwe molenaars bijgekomen. Het Gilde is nog steeds groeiende en financieel een gezonde organisatie. In 2017 wordt het 45 jarig bestaan gevierd, waarschijnlijk in het Openluchtmuseum te Arnhem. Het nominatiedossier voor de voordracht van het ambacht van molenaar voor UNESCO is geaccordeerd door de ministerraad en opgestuurd naar Parijs alwaar UNESCO zetelt. Of UNESCO het ambacht accepteert zal in 2017 bekend worden gemaakt. Aan het dossier is hard gewerkt door afgevaardigden van DHM, AKG, GFM en GVM in samenwerking met Albert van der Zeijden van KIEN.

Erik Kopp deelt verder enige van zijn observaties. Hij stelt vast dat het Gilde de deur heeft open gezet. Geslaagde leden van Gild Fryske Mounders kunnen nu lid worden bij het Gilde als geslaagd lid. Met de Rijnlandse Molenstichting is een overeenkomst gesloten. Geslaagde leden van de RMs kunnen met een op maat aangepast opleidingstraject toelatingsexamen doen bij het Gilde om daarna op te gaan voor het landelijk examen. Er is goed contact met andere (molen)organisaties. We reageren sneller op incidenten, ongevallen etc. We dragen onze identiteit uit. Het logo staat op flecevesten, bodywarmers, sjaals etc. We zoeken de samenwerking op. Tweemaal per jaar is er structureel overleg met De Hollandsche Molen. Het liefst ziet Erik Kopp jaarlijks een overleg met de vier partijen: DHM, GFM, AKG en GVM. Met de RCE is er structureel eenmaal per jaar overleg.

Verder van belang is een juiste en enthousiaste welkomstbrief voor nieuwe leden en in aansluiting daarop een “intake” gesprek. Wat mag je als leerling-molenaar verwachten en wat gaat het betekenen als je eenmaal vrijwillig molenaar bent. De herziening lesstof is opgepakt want opleiden is onze kerntaak. Het materiaal moet op en top in orde zijn. Een nieuw modelcontract, welke samen met ‘De Hollandsche Molen’ ontwikkeld is, is op een haar na gevild. Er ligt straks een goed modelcontract tussen moleneigenaar en molenaar.

De samenstelling van het bestuur is een punt van zorg. Drewe Schouten heeft zich om persoonlijke redenen teruggetrokken en het bestuur bestaat nu uit vier personen. Hierdoor blijven er soms dingen liggen. Er wordt gezocht naar een opleidingscoördinator en een veiligheidscoördinator.

Vanaf begin januari bezoekt het bestuur alle afdelingsbesturen. In het najaar wordt hierover teruggekoppeld.

Het bestuur hecht eraan dat de ‘persoonlijke beschermingsmiddelen’ over het land worden uitgerold. Veiligheid is in ons gezamenlijk belang dat het goed geregeld is. Iedereen heeft hierin een eigen verantwoordelijkheid: (molen)organisaties, moleneigenaren, molenaars en bezoekers. De output van de werkgroep veiligheid, opgericht in 2011 door DHM, GVM, GFM en AKG moet beter. Daar wordt aan gewerkt. De veiligheidscoaches zouden een prominentere rol kunnen spelen binnen ons veiligheidsbeleid. Het bestuur ontwikkelt een calamiteiten actieplan, een soort checklist, te hanteren bij ongevallen en incidenten. Dit wordt eerst intern afgestemd en later met de andere organisaties. Een veel

gehoorde klacht is dat de terugkoppeling van incidenten onvoldoende en traag is. In 2015 is echter wel een aantal keren teruggekoppeld maar het kan altijd beter. De molenaar van het ongeval met de molen in 's Gravezande in februari 2014 wordt persoonlijk aansprakelijk gesteld door de eigenaar. De molenaar van Hoonhorst weet zelf wat er mis is gegaan en dat vertelt hij ook. De molenaar van Zuid-Beijerland gaat zijn verhaal vertellen aan de leden van de afdeling Zuid-Holland. Het incident bij de molen in Den Oever wordt in Gildebrief nummer 2 van dit jaar teruggekoppeld. Met andere woorden melden van en terugkoppelen over incidenten en ongevallen treedt steeds meer uit de anonimiteit.

Het jaarverslag van 2015 wordt door secretaris Tom Kreuning behandeld. Bart Slooten heeft een vraag naar aanleiding van het jaarverslag. Hij is bang voor wildgroei omdat verschillende organisaties een opleiding tot molenaar organiseren, hierbij doelende op de Rijnlandse en ook de Friese opleiding. Na uitleg dat voor kandidaten van de RMs, als ze lid worden van het Gilde, maatwerk wordt gehanteerd en dat ze landelijk examen moeten doen is hij gerustgesteld. Verder is er zorg over onvolkomenheden die bij de bliksemafleidercontroles worden gevonden. De professionele bedrijven laten steken vallen. De controleurs van het Gilde zijn meer gespecialiseerd in het doormeten van molen specifieke zaken. Gerard Troost van de Rijksdienst prijst het systeem van het Gilde en pleit voor uitbreiding van het aantal controleurs.

Het financieel verslag 2015 wordt door penningmeester Karel Ouendag behandeld. Hij bedankt Jan Wieffer die de boekhouding en de verzekeringen van de vereniging voortreffelijk verzorgt. Alle afdelingen worden bedankt die op tijd hun jaarverslag hebben ingediend. Dat zijn Noord-Holland, Zeeland, Zuid-Holland, Friesland, Drenthe en Gelderland. De hoofdlijnen van 2015: er zijn een beetje meer inkomsten en er zijn een beetje meer uitgaven. Per saldo is er 12-13 duizend euro overgehouden. Het voorstel is om dat aan de algemene reserve toe te voegen. Er zijn meer leden en we geven meer geld uit aan opleidingen. De laatste twee jaar is 37% meer in de opleiding geïnvesteerd. De kascommissie heeft de boeken gecontroleerd. Harke Slagter stelt namens de kascommissie voor het bestuur decharge te verlenen wat met applaus wordt begroet. Nico van den Broek wordt het nieuwe lid van de kascommissie en volgt Gerard Barendse op. Daarnaast zit ook Ton Maas in de kascommissie.

De Begroting 2016 is in lijn met voorgaande jaren. Er worden 150 nieuwe molenaars in opleiding verwacht. Daarvan slagen er circa 80. Het molenaarsbestand jongt langzaam aan en het Gilde heeft nu 1366 molenaars. De contributie en de premies blijven gelijk. Er wordt doorgegaan met het sponsoren van verdiepingsprojecten, zoals de weercursus. De verwachting is dat er volgend jaar weer wat overblijft. Vaste vragensteller Harm Jansen vraagt waar het geld van de post molengidsen aan besteed is. Dat heeft met het inhuren van mensen van het Groninger molenhuis en reiskosten te maken. Er staat ook nog een post van 4000 euro bij de uitgaven en dat is aan de vlaggen en kleding uitgegeven.

Patrick van Kessel geeft de stand van zaken “verbeteren lesstof”. Samen met Kees Kammeraat coördineert hij dit project. Het doel is de fouten er uit halen en niet een compleet nieuw boek schrijven. Het is een handboek. Het hoofdstuk over het weer wordt wel vervangen. Dat is uitbesteed aan meteoroloog David Henneveld. Iedereen die heeft bijgedragen aan deze megaklus wordt hartelijk bedankt.

De stand van zaken “malen op de wind van morgen”: 2012 toekomst revisie wordt geactualiseerd. Erik Kopp gaat in op de hoofdzaken. De kerntaak van het Gilde is het opleiden van molenaars omdat we willen dat de molens draaien en malen. We doen dit met een intrinsieke motivatie, we willen het ambacht beschermen en doorgeven aan de volgende generatie. De verwachting is dat er in 2020 voldoende molenaars zijn. Die zijn dan wel op leeftijd en hebben wat minder ervaring, maar het zijn er voldoende. Moeten we opgaan in een molenkoepel met een betaald verenigingsbureau? Nee, het Gilde is een organisatie voor, door en over vrijwilligers, dat kost ons niks. De financiën voor het molenbehoud blijven een groot zorgpunt, dat staat ook te lezen in het rapport Molentoekomst. Het Gilde ziet geen rol voor de molenaar om fondsen te gaan werven. Onze kerntaak is opleiden en daar hebben we onze handen vol aan. In de rondvraag suggereert Tinus Verwijmeren dat het Gilde geen duidelijk gedefinieerd archief heeft over de afgelopen 45 jaar. Het bestuur geeft aan dat het archief van ongeveer 2 kubieke meter, op orde is en is opgeslagen in een box nabij Alkmaar. De secretaris beheert het archief en de andere bestuursleden hebben ook een sleutel. Bart Slooten doet de suggestie het archief bij een archiefdienst onder te brengen. Ook vindt hij dat we niet zelf moeten gaan weggooien: archiveren is de kunst van het weggooien. Er wordt echter niets weggegooid en op dit moment hoeft er niet iets acuuts gedaan te worden.

Nico Papineau Salm mist het onderwerp communicatie. Erik Kopp geeft aan dat het Gilde doorgaat op de ingeslagen weg. Het Gilde doet de deur open. De Gildebrief, website, Facebook en een maandelijks bericht van het bestuur geven actuele informatie. Molenaars vertellen op lokaal niveau, in hun gemeenschap, in de lokale krant het verhaal. Dat

gebeurt al op heel veel plaatsen. De naamsbekendheid mag en moet beter. De erkenning door UNESCO kan ons daarbij helpen. Harm Jansen vertelt dat er 1378 geslaagde molenaars zijn. Hoeveel zijn er passief en actief? Zijn voorstel is om actief of passief in het ledenbestand op te nemen en op welke molen er gedraaid wordt. Patrick van Kessel vraagt of er iets gedaan wordt voor de jeugdleden. Er zijn 24 jeugdleden en daar wordt landelijk niets voor georganiseerd. Het bestuur gaat daar over nadenken.

Na het huishoudelijke deel volgt de lezing over UNESCO door Albert van der Zeijden. Albert is wetenschappelijk beleidsmedewerker bij het Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland en is in die hoedanigheid namens Nederland ook betrokken bij de vergaderingen van UNESCO met name in Parijs. Hij heeft de totstandkoming van het nominatiedossier begeleid en weet boeiend te vertellen hoe het er aan toe gaat binnen zo'n grote internationale organisatie. Vervolgens houdt molenaar Piet van Os van De Ster een verhaal over de geschiedenis en over de herbouw van deze houtzaagmolen. Na de lunch zijn de certificaten uitgereikt aan de geslaagden van de kopcursus Korenmolenaar. Dit is een initiatief van het Ambachtelijk Korenmolenaarsgilde in samenwerking met het Gilde. Tenslotte konden de leden de molen te bezoeken.

Tom Kreuning, secretaris

Foto's: Roelof Kooiker